

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: suport@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 159
din data de 19.06.2012**

Dosar nr. 42/2012
Petiția nr. 570/06.02.2012
Petent: B. M.
Reclamat: -

Obiect: referiri la originea iraniană și a religie musulmane, într-o acțiune reconvențională în cadrul unui proces de divorț.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților.

I.1.1, B. M.

I.1.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.1.3, -

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petentul declară că, este în proces de divorț de soția sa, iar aceasta, prin apărător său îi crează o stare de intimidare, degradare și umilire.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.1598/28.03.2012, a fost citat domnul *B. M.* în calitate de petent cu ridicarea excepției de necompetență materială a Consiliului, cu privire la drepturile procedurale de apărare în instanța de judecată, pentru data de 17.04.2012. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petentul susține că, este cetățean român de origine iraniană-persană și de religie musulman și din acest motiv, avocatul soției sale cu care se află în proces de divorț a depus în acțiunea civilă o cerere reconvențională. Acestea, în opinia petentului cuprinde, elemente de discriminare și rasism adresate lui. Petentul menționează că soția sa, într-o discuție telefonică cu el nu confirmă faptul că, îi aparțin acuzațiile discriminatorii ce i se aduc prin cererea reconvențională. Răspunderea celor afirmate în acțiune, purtând reprezentantul ei ca apărător în scopul susținerii apărării.

4.2 Petentul declară că este acuzat prin actul înaintat instanței de judecată, de către partea reclamată de xenofobie și rasism. De susținerea vehementă a supremației lumii arabe "...supremația lumii arabe și a religiei musulmane față de orice altă religie și persoană".

Potentul este de opinie că are dreptul de a o educa pe fika lui și de ai aduce la cunoștință elemente de cultură persană și musulmană așa cum a convenit în timpul mariajului cu soția. În acest sens, petentul consideră că atitudinea educațională față de fika lor, este potrivită pentru o educație corespunzătoare și nicidecum nu este una rasistă ori discriminatorie. Ca urmare acestor susțineri, petentul nu acceptă denaturarea intențiilor sale pur educative, de către apărătorul soției creând o falsă impresie în fața instanței de judecată. Solicită pe naceastă cale Colegiului, să sancționeze atitudinea părții reclamate.

Susținerile părții reclamate

4.3 -

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul director reține că, petiția așa cum a fost formulată relevă o situație în care, petentului într-o Acțiune civilă de cerere reconvențională se face referire la naționalitate și religia sa.

5.2 Sub aspectul fondului petiției dedus soluționării, Colegiul constată că petentul invocă vătămarea drepturilor sale ca cetățean român cu origini iraniene, coroborat drepturilor soției lui, în legătură cu supunerea la un tratament inegal și injust de către avocata P. I. I., în procesele pe care le are în fața instanțelor judecătorești. În esență, se impută caracterul discriminatoriu al susținerilor apărătorului ales, în cursul proceselor civile și/sau penale la care se face referire pe fond. Astfel, petentul arată că reclamatul, avocata rudelor sale, a adus printr-o scrisoare reconvențională adresată instanței invinuiri mincinoase, xenofobe, abuzive, calomnioase, nefondate pentru a influența instanța în constatări favorabile soției lui în procesul de divorț.

5.3 Colegiul ia act că în sistemul Constituției României, justiția este una din garanțiile exercitării efective a drepturilor și libertăților cetățenești. Acest rol se motivează prin locul autorităților judecătorești în sistemul puterilor statale și prin funcțiile lor. Principiul liberului acces la justiție se aplică indiferent de calitatea persoanei protejate și permite accesul la justiție pentru apărarea oricărui drept sau a oricărei libertăți și a oricărui interes legitim, fără deosebire dacă acestea

rezultă din Constituție sau din alte legi. De asemenea, nicio lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept. (a se vedea Ioan Muraru, Elena Simina Tanasescu, *Drept Constituțional și instituții politice, Vol.1, Editia a IX a, Editura All Beck*). Curtea Constituțională a României a statuat că liberul acces la justiție presupune și accesul la mijloacele procedurale prin care se îndeplinește justiția. În considerentele aceleiași decizii, s-a reținut că semnificația art.21 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia accesul la justiție nu poate fi îngreunat prin lege, este aceea că nici o categorie sau grup social nu se poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit. (A se vedea Decizia nr.204/2000, M.Of. nr.46/2001, CDH 2001, p.146).

5.4 În raport cu obiectul plângerii se pune întrebarea legitimă, în ce măsură C.N.C.D. poate cenzura și declanșa o procedură ce implică răspunderea contravențională corelativ modalității în care persoana protejată, indiferent de calitatea sa, se adresează justiției pentru apărarea oricărui drept și a oricărui interes legitim. Această întrebare se justifică cu atât mai mult cu cât, în raport cu fondul plângerii dedus soluționării, Colegiul este practic chemat să analizeze temeiurile de fapt și de drept ale unor acțiuni promovate în fața instanțelor de judecată, a organelor de cercetare penală ori a executorului judecătoresc.

5.5 Având în vedere cele de mai sus, Colegiul urmează a admite excepția necompetenței materiale invocată din oficiu în raport de partea reclamată, cu privire la drepturile procedurale de apărare .

5.6 Sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

5.7 Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acetei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

5.8 Or, analizând susținerile petentului, înscrisurile aflate la dosar, definiția discriminării cuprinsă în Art. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în opinia Colegiului, caracterizările aduse acestuia de către apărătorul soției sale, în procesul de divorț, printr-un act reconvențional înaintat instanței, trebuie analizate de către instanța de judecată prin prisma drepturilor de apărare folosite conform drepturilor procedurilor civile acceptate în fața instanței.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. invocată din oficiu în raport cu cererea reconvențională formulată în procesul de divorț de către apărătorul soției, P. I. I.

2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

a) B. M.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

Asztalos Csaba Ferenc – Membru

Claudia Sorina Stanciu – Membru

Cristian Jura – Membru

Ioana Cazacu – Membru

Vasile Alexandru Vasile – Membru

Intocmit: R. O.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.